

Praktische aanbevelingen

DUURZAAM VLOOTBEHEER BIJ OVERHEDEN

Kies bewust bij nieuwe voertuigaankopen

1. INLEIDING

Overheden hebben voor de uitoefening van hun taken in veel gevallen nood aan een uitgebreid voertuigenpark, waarin niet alleen personenwagens en fietsen zijn opgenomen, maar ook verschillende soorten technische voertuigen, of zelfs bussen. Het beheer van een dergelijk wagenpark is dan ook vaak een omvangrijke taak, zeker met de snel evoluerende voertuigmarkt. Echter naast de openbare dienstverlening die de verschillende overheidsinstellingen verzekeren, hebben ze ook een belangrijke voorbeeldfunctie, ook met betrekking tot transport.

Sinds 02/08/2014 is het besluit van 15 mei 2014¹ van kracht dat dit voorbeeldgedrag inzake vervoer vastlegt in concrete maatregelen voor de gewestelijke en lokale overheden (gemeenten, OCMW's en intercommunales) van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het besluit bestaat uit twee delen, die als volgt kunnen worden samengevat:

- Voor **alle** gewestelijke en lokale overheden van het Brussels Gewest gelden nieuwe milieuprestatie-eisen bij de aankoop of leasing van voertuigen, die de eisen vastgelegd in het "oude" besluit van 28 mei 2009 inzake schone voertuigen vervangen.
- Voor de **gewestelijke en lokale overheden die meer dan 100 werknemers tewerkstellen op éénzelfde site** en dus een bedrijfsvervoerplan (BVP) moeten opstellen, worden bijkomende verplichtingen opgenomen in het actieplan met betrekking tot het beheer en het gebruik van de wagenvloot en tot het overschakelen naar (batterij) elektrische wagens.

Het volledige besluit

Deze infociche heeft als doel de Brusselse overheden te begeleiden in het opstarten van een beter beheer van hun wagenpark, gericht op het "vergroenen" van het wagenpark en waarbij voldaan wordt aan de verplichtingen van het besluit van 15 mei 2014.

2. WAT HOUDT HET "BESLUIT VOORBEELDGEDRAG" CONCREET IN?

2.1 Milieucriteria bij aankoop/leasing van voertuigen

Alle gewestelijke en lokale overheden van het Brussels Gewest dienen bij de aankoop of leasing van nieuwe voertuigen te voldoen aan milieuprestatie-eisen.

Personenwagens en 'multi-purpose vehicles' (MPV, vb. type Renault Kangoo of Citroën Berlingo) mogen **niet door diesel aangedreven** worden en moeten voldoen aan een **minimale Ecoscore**. Voor de personenwagens die u in 2014 aanschaft, bedraagt de drempelwaarde 70, voor MPV's 63. De drempelwaarden stijgen de komende jaren met één punt per jaar.

¹ 15 mei 2014 – Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende het voorbeeldgedrag van de overheden inzake vervoer en ter wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 7 april 2011 betreffende de bedrijfsvervoerplannen.

Bestel- en vrachtwagens moeten minstens voldoen aan de geldende en liefst zelfs aan de hogere Euronorm. Dit betekent ten minste Euro 5 voor bestelwagens (Euro 6 van kracht vanaf 1/9/2014 voor nieuwe types voertuigen klasse I en vanaf 1/9/2015 voor klasse II en III) en Euro VI voor vrachtwagens.

Milieucriteria dienen bovendien een belangrijk onderdeel te vormen van de gunningscriteria bij elk bestek voor een overheidsopdracht voor de aankoop of leasing van voertuigen, met als doel de voertuigen met de beste milieuprestaties te valoriseren. Deze criteria moeten **minstens 30 % van de gunningscriteria** uitmaken (25 % in het geval van zware voertuigen die openbare dienstopdrachten uitvoeren).

Voor de aankoop of leasing van personenwagens, MPVs en minibussen, moet de Ecoscore van het voertuig voor minstens 70 % meetellen onder de milieucriteria. Naast Ecoscore, dienen ook het voertuiggewicht en de eventuele uitrusting van het voertuig met een systeem voor remenergierecuperatie (zoals bij een hybride of batterij elektrisch voertuig) deel uit te maken van de milieucriteria.

In de bestekken voor bestel- en vrachtwagens moeten de milieucriteria rekening houden met de Euronorm en dient ook de voorkeur gegeven te worden aan lichtere voertuigen en aan voertuigen die remenergie kunnen recupereren. Deze criteria omvatten minstens 70 % van de milieucriteria. De overige 30 % van de milieucriteria bestaan uit het energieverbruik, de uitstoot van koolstofdioxide (CO₂), stikstofoxiden (NO_x), niet-methaan-koolwaterstoffen (NMHC) en fijne stofdeeltjes (PM₁₀).

Alle gewestelijke en lokale overheden van het Brussels Gewest stellen elk jaar, uiterlijk op 31 januari, een **verslag** op dat de volgende informatie bevat:

- 1° de samenstelling van het wagenpark (op 31 december van het voorgaande jaar);
- 2° het aandeel energie uit hernieuwbare bronnen dat door het wagenpark wordt gebruikt;
- 3° de beschrijving van de milieucriteria in de bestekken en aandelen van deze criteria in de gunningsprocedure.

2.2 Bijkomende acties in het Bedrijfsvervoerplan

Voor de gewestelijke en lokale overheden die meer dan 100 werknemers tewerkstellen op éénzelfde site en dus een bedrijfsvervoerplan moeten opstellen, legt het Besluit Voorbeeldgedrag bijkomende verplichtingen op. Concreet gaat het om het volgende:

- a) Om de drie jaar Leefmilieu Brussel volgende informatie bezorgen (eerste keer uiterlijk op 31 december 2015):
  1. een **analyse** van de **samenstelling** van het wagenpark (o.a. Ecoscore) en zijn **gebruik** (o.a. afgelegde kilometers);
  2. uw **doelstellingen** om de milieuprestaties van uw wagenpark te verbeteren, de afgelegde kilometers voor dienstverplaatsingen te reduceren, het wagenpark te verkleinen of deels te vervangen door (elektrische) fietsen en/of elektrische wagens;
  3. een overzicht van de **maatregelen** die u plant om uw doelstellingen te bereiken.
- b) Gedeeltelijk overschakelen op **batterij elektrische voertuigen (BEV)** of het wagenpark reduceren:

Vanaf 1 januari 2015 moeten de gewestelijke overheden bij de aankoop of leasing van nieuwe personenwagens, minstens **25% BEV's** integreren in hun vloot per periode van 3 jaar, of **15% voor de lokale overheden**. Elke personenwagen die de vloot minder telt (na 1 januari 2013) kan

ook gerekend worden als één BEV. Deze wagens moeten bovendien gebruik maken van 100% groene elektriciteit. Afwijkingen zijn mogelijk mits duidelijke motivering.

3. HOE KAN U EEN STRATEGISCH AANKOOP- EN AFVOERBELEID VOOR UW WAGENPARK VOEREN?

Om de milieuprestaties van wagens en een wagenpark in zijn geheel te objectiveren, maken we gebruik van de Ecoscore. U kan de milieuprestaties en dus de gemiddelde Ecoscore van uw wagenpark verbeteren door een aantal acties te ondernemen. Denk daarbij in de eerste plaats aan:

- het afvoeren van de meest vervuilende voertuigen met een lage Ecoscore;
- de aankoop van minder vervuilende voertuigen met een hoge Ecoscore;
- de minst vervuilende voertuigen meer inzetten, de meest vervuilende het minst;
- het vervangen van de meest vervuilende voertuigen door milieuvriendelijkere exemplaren (met een hoge Ecoscore);
- de opname van fietsen; ...

U kan zich hiervoor baseren op onderstaand stappenplan.

3.1 Verzamel gegevens over de voertuigen van uw overheidsinstelling

Begin met een grondige oplijsting te maken van de voertuigen in uw wagenpark, zodat u een objectieve basis heeft om doelstellingen omtrent uw wagenpark te bepalen. U bent volgens het Besluit Voorbeeldgedrag verplicht om jaarlijks voor elk voertuig minstens volgende gegevens te rapporteren:

- Voertuigcategorie (vb. personenwagen, MPV, bestelwagen, vrachtwagen, ministeriële wagen);
- Merk en Model van het voertuig;
- Euronorm;
- Jaar van eerste ingebruikname (leeftijd);
- Type brandstof of technologie (vb. benzine, batterij elektrisch, diesel-hybride);
- Aandeel en type hernieuwbare energie;
- Eventueel gebruik van remenergierecuperatie (bij hybride en batterij elektrische voertuigen);
- Cilinderinhoud;
- Gereden kilometers in het voorgaande jaar;
- Ecoscore (enkel voor personenwagens, MPV's en minibussen).

Naast deze gegevens, raden wij u aan om bijkomende karakteristieken van de voertuigen te verzamelen, waaronder:

- Brandstofverbruik;
- Functie van het voertuig (vb. dienstwagen, bedrijfswagen, vuilniswagen, pick-up truck...);
- Voertuig aangekocht of in leasing genomen;
- Chassisnummer: deze kan u gebruiken om de Ecoscore op te zoeken a.h.v. de **ChassisTool**, beschikbaar via www.ecoscore.be/chassistool.

Verder is het nuttig om meer gedetailleerde informatie te hebben over het gebruik van de voertuigen, vooral met het oog op een mogelijke omschakeling naar een batterij elektrisch voertuig (BEV), namelijk:

- Het gemiddeld aantal afgelegde kilometers per dag;
- De tijd tussen de verplaatsingen;

- Het soort gebruik (stad of snelweg, hoeveelheid en grootte van lading, aantal passagiers, aantal starts en stops).

3.2 Bereken de gemiddelde Ecoscore van uw wagenpark

U kan de Ecoscore niet alleen gebruiken om de milieuprestaties van één voertuig te evalueren, maar ook voor deze van uw volledige wagenpark te bepalen. Maak gebruik van de **FleetTool**, beschikbaar via www.ecoscore.be/fleettool.

Deze tool kan u helpen om uw wagenpark te analyseren, rekening houdend met de afgelegde kilometers, de milieuprestaties (Ecoscore), het verbruik en de CO₂-emissies van de voertuigen. Hiermee kunnen eveneens scenario's uitgerekend worden, zodat u direct bepaalde ingrepen in het wagenpark (voertuigen verwijderen of vervangen, fietsen opnemen...) kan evalueren. U dient zich hiervoor eerst te registreren, waarna u een Excel-bestand kan uploaden met daarin informatie over de chassisnummers, de jaarlijkse kilometrage, km-stand en brandstofverbruik van uw voertuigen (personenwagens, fietsen, bestel- en vrachtwagens).

De vlootanalyse geeft als resultaat een gemiddelde Ecoscore die niet alleen rekening houdt met de Ecoscore van de verschillende wagens in uw vloot, maar ook met het gebruik van elke wagen. Een wagen die meer kilometers aflegt, zal zwaarder doorwegen in deze gemiddelde Ecoscore van de vloot.

Meer informatie over Ecoscore en de FleetTool kan u terugvinden op www.ecoscore.be en in de infofiche "Rekening houden met Ecoscore in uw car policy".

3.3 Leg doelstellingen vast voor uw overheid

Leg voor uw overheidsinstelling doelstellingen vast omtrent de verbetering van de milieuprestaties van uw wagenpark voor de komende jaren. Het Besluit Voorbeeldgedrag voorziet dat u in het kader van uw bedrijfsvervoerplan, telkens voor een periode van 3 jaar doelstellingen moet definiëren als bijkomend onderdeel in dit bedrijfsvervoerplan (eerste keer indienen op 31 december 2015).

De opgelegde doelstellingen in het Besluit hebben betrekking op:

- De verbetering van de gemiddelde Ecoscore van uw vloot;
- De reductie van het aantal gemotoriseerde voertuigen;
- De opname van (elektrische) fietsen en/of BEV's in de vloot;
- De reductie van het aantal afgelegde kilometers met gemotoriseerde voertuigen voor dienstverplaatsingen.

3.4 Stel een aankoop- en afvoerplan op

1. **Maak een eerste beoordeling van uw wagenpark.** U kan hiervoor de analyse uit de FleetTool gebruiken. Bepaal zo welke voertuigen mogelijk afgevoerd of vervangen kunnen worden. Dat kan bv. zijn omdat ze oud zijn, een hoge kilometerstand hebben, een lage Ecoscore hebben of weinig gebruikt worden. U kan zich bvb. op bepaalde drempels baseren, zoals:

- Ecoscore < 50
- Leeftijd > 10 jaar
- Kilometerstand > 140.000 km
- Kilometer per jaar < 5.000 km

Wanneer u vaststelt dat een voertuig erg weinig gebruikt wordt, stelt u zich best nog twee vragen:

- **Is dit het meest gepaste voertuig om te vervangen?** Wanneer het voertuig in verhouding tot enkele vaak gebruikte voertuigen in het wagenpark, meer milieuvriendelijk is, kan het beter zijn een ander voertuig af te voeren en het gebruik van dit voertuig te stimuleren.
  - **Moet dit voertuig wel vervangen worden?** Misschien kan je het voertuig wel afvoeren en de ritten opvangen door de overgebleven voertuigen meer te gebruiken of door de verplaatsingen op een andere manier uit te voeren (fiets, openbaar vervoer, autodelen).
2. **Ga de specifieke situatie na van elk voertuig dat voor afvoer of vervanging in aanmerking komt.** Breng in kaart welke de thuislokatie van het voertuig is, of het voertuig aan één persoon is toegewezen of in een voertuigpool van een organisatie is ingeschakeld, wat de (benodigde) laadcapaciteit en de grootte van het voertuig is, enz. Betrek bij deze oefening de gebruikers en de vlootbeheerder van uw overheidsinstelling.
  3. **Beslis welke voertuigen je zal afvoeren of vervangen.** Ga daarbij na welke voertuigen door BEV's vervangen kunnen worden. Deze voertuigen hebben een heel hoge Ecoscore (≥ 85) en dragen daardoor sterk bij aan de verhoging van de gemiddelde Ecoscore van uw vloot. Ook hybride voertuigen, voertuigen op aardgas en erg zuinige benzinevoertuigen hebben een hoge Ecoscore (≥ 72).

4. KIES BEWUST BIJ NIEUWE AANKOPEN

Voor u overgaat tot de aankoop of leasing van een nieuw voertuig, zijn er een aantal stappen die u best eerst doorloopt:

4.1 Koop alleen de voertuigen die u nodig heeft

Als allereerste stap is het belangrijk na te gaan of het nodig is bijkomende voertuigen aan te kopen. Kan mijn behoefte vervuld worden door gebruik te maken van de reeds aanwezige voertuigen in mijn wagenpark? Kan ik de nodige verplaatsingen doen door gebruik te maken van openbaar vervoer of door het aankopen van een dienstfiets? Kan ik piekmomenten in voertuiggebruik opvangen door gebruik te maken van abonnementen op autodelen (vb. Cambio, ZenCar)? Vaak is het reeds voldoende om een rationeel vlootbeheer te verzekeren, met een goede interne organisatie van het wagenpark, door bvb. het vlootbeheer te centraliseren. Op deze manier vermijdt u overbodige kosten en bespaart u bovendien ruimte.

Als de wagens uit uw vloot maar weinig gebruikt worden, is het soms economisch en ecologisch voordeliger om wagens te delen met anderen. In het Brussels Gewest kan u hiervoor een beroep doen op Cambio of ZenCar, in het geval van elektrische voertuigen. Door een autodeelabonnement te nemen, kan u hierdoor misschien uw wagenpark zelfs afslanken.

4.2 Neem Ecoscore op in uw aankoopbeleid

Het Besluit Voorbeeldgedrag voorziet dat alle lokale en gewestelijke overheden van het Brussels Gewest vanaf nu verplicht zijn om rekening te houden met een minimale Ecoscore bij de aankoop of leasing van nieuwe **personenwagens en MPV's**. Deze drempelwaarden zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Evolutie van de ecoscore voor de personenwagens (PW) en MPV's								
Jaar	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PW	70	71	72	73	74	75	75	76
MPV	63	64	65	66	67	67	68	69

U kan de Ecoscore van uw voertuigen terugvinden in de uitgebreide databank op www.ecoscore.be of door het chassisnummer van het voertuig in te geven in de [Chassistool](#), op dezelfde website. Verder **verbiedt hetzelfde Besluit de ingebruikname van personenwagens of MPV's uitgerust met een dieselmotor**, omwille van hun nefaste impact op de luchtkwaliteit.

De weergegeven Ecoscore drempelwaarden moeten opgenomen worden bij de technische specificaties in het bestek voor elke overheidsopdracht voor de aankoop of leasing van personenwagens of MPV's. Het is ook mogelijk om in combinatie hiermee een voorkeur te geven aan een bepaalde technologie, zoals elektrische of hybride wagens, wagens op CNG of LPG, ...

Aangezien de emissiegegevens van **bestel- en vrachtwagens** onvoldoende beschikbaar zijn, is het voor deze voertuigen niet mogelijk de Ecoscore in het bestek op te nemen. Voor bestel- en vrachtwagens dient u in overeenstemming met het Besluit Voorbeeldgedrag de Euronorm te hanteren als milieucriterium. Het is hierbij belangrijk dat bestel- en vrachtwagens voldoen aan de huidige Euronorm en liefst zelfs aan een hogere. Voor bestelwagens betekent dit dat ze ten minste Euro 5 moeten zijn (Euro 6 van kracht vanaf 1/9/2014 voor nieuwe types overtuigen klasse I en vanaf 1/9/2015 voor klasse II en III), voor vrachtwagens is dit Euro VI. Ook hier kan via de technische criteria van het bestek expliciet gekozen worden voor een alternatieve technologie, zoals een hybride vrachtwagen of een bestelwagen op aardgas.

4.3 Neem milieucriteria op in de gunningscriteria

De minimale Ecoscores bakenen slechts het basisniveau van milieuvriendelijkheid af. Door milieucriteria op te nemen onder de gunningscriteria in het lastenboek voor elke overheidsopdracht voor de aankoop of leasing van voertuigen, kunt u inschrijvers die voertuigen voorstellen met nog betere milieuprestaties (vb. hogere Ecoscores) belonen met extra punten.

Het Besluit Voorbeeldgedrag bepaalt dat alle regionale en lokale overheden van het Brussels Gewest milieucriteria moeten opnemen, die ten minste 30 % van de gunningscriteria uitmaken, met als doel de voertuigen met de beste milieuprestaties te valoriseren.

Voor **personenwagens, MPV's en minibussen** geldt dat de Ecoscore van het voertuig voor 70 % moet meetellen onder de milieucriteria. Naast Ecoscore, dienen ook het voertuiggewicht en de eventuele uitrusting van het voertuig met een systeem voor remenergierecuperatie (zoals bij een hybride of batterij elektrisch voertuig) deel uit te maken van de milieucriteria. Een lager gewicht en recuperatie van remenergie zorgen immers voor minder slijtage van banden, remmen en wegdek, waardoor het fijn stof dat hierdoor vrijkomt sterk kan gereduceerd worden.

De gunningscriteria voor de aankoop van een personenwagen zien er bijvoorbeeld als volgt uit:

- Prijs: 40 punten
- Technische waarde: 20 punten
- Levertermijn: 10 punten
- Milieu: 30 punten, oftewel
  - Ecoscore: 22 punten
  - Voertuiggewicht: 4 punten
  - Remenergierecuperatiesysteem: 4 punten

Bij **bestel- en vrachtwagens** dienen milieucriteria ten minste 30 % van de gunningscriteria uit te maken (25 % in het geval van zware voertuigen die openbare dienststopdrachten uitvoeren). Binnen deze milieucriteria tellen de volgende elementen voor 70% mee: de massa van het voertuig (om de voorkeur te geven aan lichtere voertuigen), de aanwezigheid van een systeem om remenergie te recupereren en het vervoegd voldoen aan een hogere Euronorm. De overige 30 % van de milieucriteria bestaan uit het energieverbruik, de uitstoot van koolstofdioxide (CO₂), stikstofoxiden (NOx), niet-methaan-koolwaterstoffen (NMHC) en fijne stofdeeltjes (PM₁₀).

4.4 Maak een bewuste keuze passend bij het gebruik van het voertuig

Stem de aangekochte voertuigen zo goed mogelijk af op het gebruik waarvoor ze bestemd zijn. Bepaal zo welke de grootte, het vermogen en het type brandstof of technologie van het voertuig moeten zijn. Koop bvb. geen grote afstandswagens als kleine en milieuvriendelijkere stadswagens ook kunnen volstaan. Voertuigen die vooral gebruikt worden in stadsverkeer, zijn in het bijzonder gebaat met technologieën die remenergie kunnen recupereren, zoals hybride en elektrische wagens. Wordt een voertuig nauwelijks gebruikt om materiaal te vervoeren, koop dan geen bestelwagen of MPV. Bekijk op die manier welk type voertuig het meest aan uw noden kan voldoen.

4.5 Denk aan alternatieve voertuigtechnologieën

Openbare besturen zijn ideaal geplaatst om een voorbeeldfunctie in te nemen op vlak van nieuwe voertuigtechnologieën. Door te investeren in voertuigen op elektriciteit of aardgas (CNG) kan u een voortrekkersrol spelen in de opmars van deze alternatieve aandrijfvormen. U kan een deel van uw wagenpark uitrusten met alternatieve brandstoffen, zoals LPG en CNG, die een goedkoper en milieuvriendelijker alternatief kunnen vormen voor de klassieke brandstoffen. Of kies voor batterij elektrische of hybride voertuigen, die vooral geschikt zijn voor voertuigen die voornamelijk in stadsverkeer rijden en geen te grote afstanden in één keer moeten afleggen (in het geval van BEV's).

Overheidsinstellingen die onderhevig zijn aan de BVP verplichting, zijn bovendien vanaf 1 januari 2015 verplicht om BEV's op te nemen in hun vloot (zie verder in hoofdstuk 5).

5. VERVANGING DOOR ELEKTRISCHE VOERTUIGEN

5.1 Wat zijn elektrische voertuigen?

Een **batterij elektrisch voertuig (BEV)** is een voertuig dat uitsluitend wordt aangedreven door een elektromotor die gebruik maakt van elektriciteit. De elektriciteit wordt in de batterij opgeslagen. Deze motor heeft enkele voordelen ten opzichte van de klassieke verbrandingsmotor. Ten eerste wordt enkel energie gebruikt wanneer de motor kracht moet leveren. In stilstand verbruikt een elektromotor geen elektriciteit. Ten tweede kan de motor ook gebruikt worden als generator: zo kan tijdens het remmen een deel van de bewegingsenergie terug omgezet worden in elektriciteit (dit noemt men remenergierecuperatie). Tenslotte produceert de elektromotor geen emissies aan de uitlaat, maar men moet natuurlijk wel rekening houden met de emissies die vrijkomen tijdens de elektriciteitsproductie. De beperking van deze technologie situeert zich in de opslag van elektriciteit. Momenteel gebeurt dit in batterijen, wat twee nadelen met zich meebrengt: beperkte capaciteit (en dus beperkt rijbereik van het voertuig) en lange herlaadtijden (van de orde van 4 à 8 uur).

Een **hybride (elektrisch) voertuig (HEV)** is een voertuig dat zowel een klassieke verbrandingsmotor als een elektromotor heeft. Op deze manier worden de nadelen op vlak van autonomie van de elektromotor gecompenseerd door de verbrandingsmotor, terwijl de voordelen van de elektromotor benut worden. Hybridetechnologie vermindert het verbruik (en daarmee de CO₂-uitstoot) van het voertuig, vooral in frequent start-stopverkeer. Bovendien zijn veel hybrides in staat om korte tijd puur elektrisch te rijden, wat de directe uitstoot van het voertuig tot nul herleidt. Een mooi voorbeeld hiervan zijn de zogenaamde '**plug-in hybrides**' of **PHEV's**, hybridewagens waarvan men de batterij ook kan opladen via een gewoon stopcontact zoals bij een BEV. Over kortere afstanden (bv. 50 km), zoals dagelijks woon-werkverkeer, kunnen deze wagens volledig elektrisch rijden. Door de aanwezigheid van een verbrandingsmotor laat deze configuratie toe om ook langere afstanden af te leggen zonder de batterij bij te laden. Het benzine- of dieselverbruik van PHEV's hangt bijgevolg heel sterk af van de bereidheid en mogelijkheden om de batterijen bij te laden.

Elektrische voertuigen hebben in het algemeen een hoge Ecoscore. Een BEV heeft een Ecoscore van ongeveer 86 (vb. Renault ZoE), een PHEV 82 (vb. Opel Ampera) en een hybride 79 (vb. Toyota Auris). Door het vervangen van klassieke voertuigen door een elektrisch voertuig, kan u dan ook de gemiddelde Ecoscore van uw wagenpark sterk optrekken.

5.2 Wat wordt van mij verwacht?

Het Besluit Voorbeeldgedrag voorziet dat de regionale en lokale overheden van het Brussels Gewest het goede voorbeeld moeten geven inzake transport. Het opnemen van BEV's in hun wagenpark maakt hier een onderdeel van uit.

Eenzijds dienen alle betrokken overheden bij de aankoop of leasing van nieuwe wagens een **minimale Ecoscore** in acht te nemen. Hiervoor komen alle BEV's en PHEV's (uitgezonderd sportwagens) in aanmerking en een groot deel van de gewone hybriden. Hybride voertuigen uitgerust met een dieselmotor zijn echter niet toegelaten.

Zoals eerder vermeld moeten alle overheden **milieucriteria opnemen bij de gunningscriteria** van elk bestek voor een overheidsopdracht voor de aankoop of leasing van voertuigen. Zowel voor lichte (personenwagens, MPV's, minibussen) als zware voertuigen (vracht- en bestelwagens), moet ook de aanwezigheid van een systeem om remenergie te recupereren deel uitmaken van de milieucriteria. Dit is dus ook een manier om elektrische voertuigen (BEV en (P)HEV) te bevoordelen.

Anderzijds geldt voor de regionale en lokale overheden van het Brussels Gewest die een bedrijfsvervoerplan moeten opstellen, een expliciete **verplichting om batterij elektrische voertuigen in de vloot op te nemen** (geldt niet voor (plug-in)hybriden). Zij moeten immers vanaf 1 januari 2015 ervoor zorgen dat minstens 25 % BEV's deel uitmaken van de nieuw aangekochte personenwagens over een periode van 3 jaar (of 15 % voor de lokale overheden). Deze wagens moeten bovendien gebruik maken van **100 % groene elektriciteit**. Indien een wagen uit de vloot verwijderd wordt, kan deze echter ook geteld worden als één elektrische wagen. Indien BEV's onmogelijk zouden kunnen beantwoorden aan de technische of gebruiksvereisten voor het aan te kopen voertuig, is het mogelijk hiervoor een afwijking aan te vragen bij Leefmilieu Brussel.

5.3 Hoe pak ik het aan?

1. Verzamel gegevens over de voertuigen

Door de gegevens over de wagens in uw wagenpark op een rijtje te zetten, kan u een inschatting maken welke voertuigen voor vervanging door een BEV in aanmerking komen.

Gebruik dezelfde basisgegevens als voor het voeren van een strategisch aankoop- en afvoerbeleid van uw voertuigen (zie HS 3.1). Houd zeker rekening met het gebruik van de voertuigen (aantal ritten en tijd dat het voertuig stilstaat), aangezien BEV's een beperkt rijbereik hebben en voldoende tijd nodig hebben om te herladen.

2. Bepaal welke voertuigen vervangen kunnen worden door een BEV

U kan hiervoor gebruik maken van dit [beslissingsmodel](#)².

3. Doe marktonderzoek naar BEV's en de nodige infrastructuur

- Welk type BEV is het meest geschikt voor uw noden? Ga na waaraan uw voertuig moet voldoen en welke voertuigen beschikbaar zijn en hoeveel ze kosten. Dit kan een klein stadsmodel zijn, zoals de Renault Twizy, of eerder een grotere personenwagen, zoals een Nissan Leaf. Het rijbereik en de prijzen kunnen immers sterk verschillen.

Fig. 1: Renault Twizy (Bron: www.renault.be).

Fig. 2: Nissan Leaf (Bron: www.nissan.com.au).

- Ga na welke laadinfrastructuur u moet voorzien (vb. laadpalen, stopcontact bij voorbehouden parkeerplaats). Dit is afhankelijk van het aantal BEV's, de beschikbare laadtijd en de interne organisatie van het voertuiggebruik. Voor het laden van één enkel elektrisch voertuig kan immers een simpel stopcontact of een meer beveiligde wall-box volstaan, voor laadpalen in de publieke ruimte is een robuustere laadpaal vereist, waarbij men kan kiezen voor uitgebreide dataregistratie, enz.
- Weeg het verschil af tussen het leasen en aankopen van het voertuig (en de batterij). Een leasing kost over de volledige gebruiksduur meer, maar heeft als voornaamste voordeel dat een vaste maandelijkse kost betaald wordt en je geen onverwachte uitgaven hebt (vb. bij voortijdige vervanging van de batterij).
- Bespreek de mogelijkheden van het onderhoudscontract. Onderzoek in welke garages je terecht kan voor het onderhoud van dit voertuig, aangezien deze nieuwe technologie niet overal even goed gekend is en het handig is een garage in de omgeving ter beschikking te hebben..

4. Maak een kosten-batenoverzicht

De investeringskost van BEV's ligt in het algemeen hoger, maar de gebruikskosten (elektriciteit, onderhoud) zijn lager. Maak daarom een analyse van de kosten van de wagens op hun volledige gebruiksduur. U kan deze [kwantitatieve tool](#)³ gebruiken om een economische afweging te maken. De milieubalans zal altijd positief zijn bij vervanging. Hoe lager de Ecoscore van de te vervangen voertuigen, hoe groter de milieuwinst.

² Bron: TML, 2013, "Onderzoek naar de inzetbaarheid en het potentieel van elektrische en plug-in hybride voertuigen in de Vlaamse overheidsvloot", uitgevoerd in opdracht van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse Overheid.

³ Bron: TML, 2013, "Onderzoek naar de inzetbaarheid en het potentieel van elektrische en plug-in hybride voertuigen in de Vlaamse overheidsvloot", uitgevoerd in opdracht van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse Overheid.

5. Denk na over de promotie van de voertuigen

Maak uw BEV's duidelijk herkenbaar door gebruik te maken van een specifiek logo, kleur, sticker, ... op de voertuigen; door ze een duidelijk zichtbare plaats te geven op de parking;... Op deze manier toont u uw voorbeeldfunctie aan medewerkers, bezoekers en de omwonenden.

6. Sensibiliseer en vorm uw medewerkers

Zet acties op touw om uw medewerkers te sensibiliseren om de BEV's te gebruiken en hier op de correcte manier mee om te gaan. Dit kan u doen door bvb. testritten te organiseren. Op deze manier kan u de sceptici ervan overtuigen dat een elektrisch voertuig net zo of zelfs aangenamer rijdt dan een ander voertuig. Stel ook nuttige tips ter beschikking over het rijden met een BEV op een centrale plek, zoals op het intranet of in de reservatieboekjes van de BEV's.

7. Maak afspraken over het onderhoud en de opvolging van het gebruik van de voertuigen

Spreek af wie ervoor zorgt dat de voertuigen na gebruik terug opgeladen worden. Zo vermijdt u dat de gebruikers voor onaangename verrassingen komen te staan. Zorg voor een systeem om het gebruik van de BEV's gemakkelijk te kunnen opvolgen (vb. via intranet of reservatieboekjes).

6. ANDERE ASPECTEN VAN HET VLOOTBEHEER

Vlootbeheer heeft natuurlijk veel te maken met het aankopen of leasen van de voertuigen, maar ook het gebruik en het onderhoud van de voertuigen hebben een belangrijke invloed op de globale milieuprestaties van een vloot.

6.1 Leer uw chauffeurs zuinig rijden

Minder vervuilende voertuigen invoeren is een eerste stap, maar de grootste bezuiniging op vlak van verbruik komt van de chauffeurs zelf. Door hun rijgedrag aan te passen kunnen chauffeurs tot een kwart minder brandstof verbruiken. Het loont dan ook zeker de moeite om werknemers die veel gebruik maken van een dienstvoertuig een cursus ecodriving te laten volgen.

Ook voor vrachtwagenbestuurders loont het de moeite om een speciaal op hun maat uitgewerkte cursus te volgen. De website www.ecodriving-xl.be geeft specifieke informatie en tips over ecodriving voor vrachtwagenbestuurders.

6.2 Zorg voor een goed onderhoud

Een slecht onderhouden wagen met vuile filters en foutieve bandenspanning verbruikt tot 10 % meer dan een goed onderhouden wagen. Een te lage bandenspanning heeft bovendien een hogere bandenslijtage tot gevolg. Daarom is het van alle belang dat het wagenpark op regelmatige basis een grondige beurt krijgt. De bandenspanning controleert u best maandelijks. Bekijk ook of de wagens geen onnodig gewicht meeslepen. Een ongebruikt bagagerek of overtollig materiaal in de koffer, zorgt voor een meerverbruik. Banden die weinig geluid en

rolweerstand veroorzaken kunnen ook overwogen worden.

7. MEER INFO

7.1. ANDERE NUTTIGE FICHES

[Infofiche "Rekening houden met Ecoscore in uw car policy"](#)

7.2. BRONNEN

<http://www.lne.be/themas/milieuzorg/milieuzorg/milieuthemas/mobiliteit/hoe-aanpakken>

www.ecoscore.be

www.mobimix.be: "Dossier 10 tips duurzaam vlootbeheer bij overheden"

7.3. INTERESSANTE WEBSITES

www.ecoscore.be

<http://www.ecodrive.org/>

www.brandstofprijzen.be

www.zuinigewagen.be

www.topten.be

www.mobimix.be

